

Tabel centralizator cu propuneri și observații primite la
Proiectul de Ordin privind modificarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale
aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018
Document supus consultării publice în perioada **06.03.2019 – 06.04.2020**

OBSERVAȚII CU CARACTER GENERAL

Engie: Având în vedere că este supus discuției întreg ordinul 105/2018 care are ca obiect totalitatea regulilor privind piețele centralizate de gaze naturale, aducem în atenția dumneavoastră o propunere de modificare a prezentului Ordin, Art. 8 , lit f), cu beneficii majore pentru toți participanții la Piață.

[art.8, lit. f) *pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza contractelor standard avizate de către ANRE în conformitate cu prevederile prezentelor reguli generale, clauzele contractelor de vânzare-cumpărare aferente fiecărui produs tranzacționat direct între participanți nu pot fi modificate ulterior datei încheierii tranzacției. Cantitatea tranzacționată în baza unui astfel de contract este de 1 MWh/zi;*]

Propunerea noastră a fost prezentantă și reprezentărilor BRM care și-au manifestat disponibilitatea de a o accepta.

Așadar, sugestia noastră este de a fi setată o cantitate minimă adecvată, aliniată la piețele europene unde cantitatea standard tranzacționată este de 5 MWh/h, respectiv 120 MWh/zi.

Argumentarea noastră → În prezent apar situații în care participanții la piață încheie tranzacții pentru cantități de 1MWh/zi, doar pentru a observa cine sunt vânzătorii/cumpărătorii, după care solicită anularea tranzacției către BRM sau chiar exista cazuri în care se dorește livrarea acestei cantități sau a uneia similară (3 sau 5 MWh/zi). O astfel de tranzacție, 1 MWh/zi, ale carei costurile asociate de gestionarea livrării timp de o luna (contractare, plata în avans și/sau să constituirea de garanții, nominalizare, raportări, facturare, comision BRM etc.) generează doar pierdere, fiind chiar mai mari decât valoarea produsului.

CONPIROM: Potrivit reglementărilor în vigoare, clienții finali au dreptul de a vinde gaze naturale numai pe piața produselor standardizate pe termen scurt. Modificarea propusă de noi vizează dreptul clienților finali de a vinde gaze naturale atât pe piața produselor standardizate pe termen scurt, cât și pe piața produselor standardizate pe termen mediu și lung, întrucât: în cazul unei avarii tehnice care ar impune întreruperea activității pe o perioadă mai lungă, clientul final ar dispune de o cantitate de gaze naturale excedentară, pe care nu ar putea să o utilizeze. Cantitățile mari nu pot fi gestionate doar printr-o vânzare pe piața produselor standardizate pe termen scurt. Prin urmare, este necesar accesul clientului final la tranzacționare, în calitate de vânzător, și pe piața produselor standardizate pe termen mediu și lung. Menționăm faptul că în prezent consumul Azomureș reprezintă 9% din consumul total înregistrat în România.

AZOMUREȘ S.A.: Potrivit reglementărilor în vigoare, clienții finali au dreptul de a vinde gaze naturale numai pe piața produselor standardizate pe termen scurt. Modificarea propusă de noi vizează dreptul clienților finali de a vinde gaze naturale atât pe piața produselor standardizate pe termen scurt, cât și pe piața produselor standardizate pe termen mediu și lung, întrucât: în cazul unei avarii tehnice care ar impune întreruperea activității pe o perioadă mai lungă, clientul final ar dispune de o cantitate de gaze naturale excedentară, pe care nu ar putea să o utilizeze. Cantitățile mari nu pot fi gestionate doar printr-o vânzare pe piața produselor standardizate pe termen scurt. Prin urmare, este necesar accesul clientului final la tranzacționare, în calitate de vânzător, și pe piața produselor standardizate pe termen mediu și lung.

Menționăm faptul că în prezent consumul Azomureș reprezintă 9% din consumul total înregistrat în România.

OPCOM : vă supunem atenției faptul că prin reducerea perioadei de livrare a contractelor supuse licitației pe piața produselor flexibile, având în vedere că perioada de livrare propusă de inițiatorul ofertei poate fi și cea standard, produsele celor două piețe se vor suprapune, cu favorizarea migrației lichidității pieței în zona flexibilă, afectarea lichidității necesare pentru formarea semnalelor de preț la termen și favorizarea tranzacțiilor discreționare, pe baza unor condiții de contractare neuniforme și posibil discriminatorii.

Consiliul Concurenței : Ca urmare a solicitării dvs. de mai jos, referitoare la proiectul de *Ordin privind modificarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018*, pus în dezbateră începând cu data de 06.03.2020, va comunicăm ca nu avem observații.

BRM : Proiectul de Ordin a fost supus consultării publice în perioada 06.03.2019 – 06.04.2020 prin publicare pe pagina de internet a ANRE. observațiile BRM au fost transmise către ANRE în data de 16 Aprilie 2020. Observațiile/propunerile din adresa BRM cu nr.1949/16.04.2020 nu au fost incluse în tabel fiind transmise după expirarea perioadei alocate consultării publice.

Ordin 105/2018	Propuneri modificare ANRE	Observații piață	
	Art. I – Regulile generale privind piețele centralizate de gaze naturale, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 493 din 15 iunie 2018, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:		
Articolul 2 alineatul (1) litera c)	Articolul 2 alineatul (1) litera c)	Articolul 2 alineatul (1) litera c)	
c) Piața produselor flexibile pe termen lung.	La articolul 2, alineatul (1) litera c) și alineatul (4) se modifică și vor avea următorul cuprins: c) Piața produselor flexibile pe termen mediu și lung.		
Articolul 2 alineatul (4)	Articolul 2 alineatul (4)	Articolul 2 alineatul (4)	
(4) Piața produselor flexibile pe termen lung reprezintă cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza unui contract tip EFET/contract preagreat/contract propus de participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, după caz, pentru o perioadă de livrare de minimum 12 luni. Cantitatea	La articolul 2, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins: (4) Piața produselor flexibile pe termen mediu și lung reprezintă cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza unui contract tip EFET/contract preagreat/contract propus de participantul inițiator al ordinului de tranzacționare. Cantitatea totală și prețul rezultate în urma tranzacției pot suferi ajustări în perioada de	Engie: Propunem definirea unei valori maxime (în modul) pentru flexibilitatea la nivel de cantitate zilnică/total livrată. Pe piața de energie electrică, prin Ordinul 64/2020, s-a stabilit de curând limita de flexibilitate de $\pm 25\%$; se poate impune o valoare	

totală și prețul rezultate în urma tranzacției pot suferi ajustări în perioada de executare a contractului numai conform condițiilor din oferta inițitoare. Transferul dreptului de proprietate se realizează în PVT.	executare a contractului conform condițiilor din oferta inițitoare sau a procedurilor de tranzacționare specifice fiecărui operator al pieței centralizate. Transferul dreptului de proprietate se realizează în PVT.	asemănătoare și în cazul acestor produse din piața de gaze naturale.	
Articolul 6 alineatul (3)	Articolul 6 alineatul (3)	Articolul 6 alineatul (3)	
(3) Pe piața produselor flexibile pe termen lung se pot încheia tranzacții în baza contractelor propuse de către un participant inițiator, garantarea reciprocă a executării obligațiilor fiind asigurată prin intermediul clauzelor contractuale.	La articolul 6 alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins: (3) Pe piața produselor flexibile pe termen mediu și lung se pot încheia tranzacții în baza contractelor propuse de către un participant inițiator, garantarea reciprocă a executării obligațiilor fiind asigurată prin intermediul clauzelor contractuale.		
Articolul 8 litera b)	Articolul 8 litera b)	Articolul 8 litera b)	
Principiile/cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung sunt următoarele: b) participarea la tranzacționare este permisă OTS în scopul cumpărării gazelor naturale necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și pentru constituirea stocului minim obligatoriu de gaze naturale, precum și operatorilor de distribuție, operatorilor de înmagazinare și clienților finali, cu condiția obținerii, de către aceștia din urmă, a acordului prealabil al OTS cu privire la înregistrarea notificărilor de		<u>CONPIROM:</u> Art 8 Principiile/cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung sunt următoarele: ... b) participarea la tranzacționare este permisă OTS în scopul cumpărării gazelor naturale necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și pentru constituirea stocului minim obligatoriu de gaze naturale, precum și operatorilor de distribuție, operatorilor de înmagazinare și clienților finali, cu condiția obținerii, de către aceștia din urmă, a acordului prealabil al OTS cu privire la înregistrarea	

<p>tranzacții încheiate în cadrul segmentelor pieței centralizate prevăzute la art. 2, în vederea derulării de către OTS a activității de transport a gazelor naturale. Participanții menționați mai sus au doar dreptul de a cumpăra gaze naturale;</p>		<p>notificărilor de tranzacții încheiate în cadrul segmentelor pieței centralizate prevăzute la art. 2, în vederea derulării de către OTS a activității de transport a gazelor naturale. Participanții menționați mai sus au doar dreptul de a cumpăra gaze naturale; prin excepție, clienții finali au dreptul de a vinde gaze naturale, însă numai în scopul echilibrării portofoliului propriu, în conformitate cu reglementările ANRE.</p> <p><u>AZOMURES S.A.:</u></p> <p>Art 8 Principiile/cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung sunt următoarele:</p> <p>b) participarea la tranzacționare este permisă OTS în scopul cumpărării gazelor naturale necesare pentru acoperirea consumului tehnologic și pentru constituirea stocului minim obligatoriu de gaze naturale, precum și operatorilor de distribuție, operatorilor de înmagazinare și clienților finali, cu condiția obținerii, de către aceștia din urmă, a acordului prealabil al OTS cu privire la înregistrarea notificărilor de tranzacții încheiate în cadrul segmentelor pieței centralizate prevăzute la art. 2, în vederea derulării de către OTS a</p>	
--	--	--	--

		activității de transport a gazelor naturale. Participanții menționați mai sus au doar dreptul de a cumpăra gaze naturale; prin excepție, clienții finali au dreptul de a vinde gaze naturale, însă numai în scopul echilibrării portofoliului propriu, în conformitate cu reglementările ANRE.	
Articolul 8¹	Articolul 8¹	Articolul 8¹	
Principiile/cerințele specifice pieței produselor flexibile pe termen lung sunt următoarele:	Teza juridică a articolului 8 ¹ se modifică și va avea următorul cuprins: Principiile/cerințele specifice pieței produselor flexibile pe termen mediu și lung sunt următoarele:		
Articolul 8¹ litera d) punctul ii)	Articolul 8¹ litera d) punctul ii)	Articolul 8¹ litera d) punctul ii)	
(ii) cantitatea și intervalul în care poate varia aceasta; intervalul nu poate fi modificat ulterior;	La articolul 8 ¹ , litera d), punctul ii) se modifică și va avea următorul cuprins: (ii) cantitatea exprimată în MWh/zi și, dacă este cazul, sensul și valoarea limitei maxime de variație a cantității totale contractate	OPCOM: În sensul respectării condițiilor de transparență specifice piețelor centralizate și pentru corelarea prevederilor Proiectului de ordin propuse pentru art.8 ¹ lit.d pct.(ii) cu cele ale definiției „Pieței produselor flexibile pe termen mediu și lung” menționate la art.2 alin. (4), conform căreia este introdusă posibilitatea ca oferta inițiatore să propună condiții de ajustare, pe parcursul perioadei de executare a contractului, a cantității totale contractate, propunem următoarele modificări.	

		<p>„d) oferta inițitoare de vânzare/cumpărare trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente:</p> <p>(i) prețul de pornire și formula de ajustare a acestuia, dacă este cazul, ce nu poate fi modificată ulterior tranzacției;</p> <p>(ii) cantitatea <u>exprimată în MWh/zi și, dacă este cazul, sensul și valoarea limitei maxime de variație a cantității totale contractate;</u></p>	
Articolul 8¹ litera e) punctul i)	Articolul 8¹ litera e) punctul i)	Articolul 8¹ litera e) punctul i)	
<p>e) produsele tranzacționate au următoarele caracteristici:</p> <p>(i) cantitatea tranzacționată în baza unui astfel de contract este de 1 MWh/zi sau multiplu întreg de 1 MWh/zi;</p>		<p>OPCOM: Pentru evitarea oricărui dubiu propunem următoarele modificări ale prevederilor Proiectului de ordin propuse pentru art.81 lit.e) pct.(i)</p> <p>„e)produsele tranzacționate <u>oferate</u> au următoarele caracteristici:</p> <p>(i) cantitatea tranzacționată <u>oferată</u> în baza unui astfel de contract este de 1 MWh/zi sau multiplu întreg de 1 MWh/zi;”</p>	
Articolul 8¹ litera e) punctul ii)	Articolul 8¹ litera e) punctul ii)	Articolul 8¹ litera e) punctul ii)	
<p>(ii) durata livrării este de minimum 12 luni;</p>	La articolul 8 ¹ litera e) punctul ii) se modifică și va avea următorul cuprins: (ii) durata livrării este de minimum 1 lună;		
Articolul 8¹ litera f)	Articolul 8¹ litera f)	Articolul 8¹ litera f)	
<p>f) calendarul de tranzacționare va fi publicat pe pagina de internet a operatorului piețelor centralizate de gaze naturale, iar ședințele de</p>		OPCOM: De asemenea, pentru evitarea oricărui dubiu și conflict de interpretare vă supunem atenției următoarele: i) în conformitate cu	

<p>tranzacționare se vor desfășura conform orarului stabilit și afișat de acesta, cu actualizare ori de câte ori este cazul;</p>		<p>prevederile Proiectului de ordin propuse pentru art.8¹ lit.f) este propusă regula publicării unui calendar de tranzacționare:</p> <p><i>„f) calendarul de tranzacționare va fi publicat pe pagina de internet a operatorului piețelor centralizate de gaze naturale, iar ședințele de tranzacționare se vor desfășura conform orarului stabilit și afișat de acesta, cu actualizare ori de câte ori este cazul;”</i></p> <p>ii) în conformitate cu prevederile Proiectului de ordin propuse pentru art.8¹ lit.i) este propusă regula publicării ofertelor inițitoare și a contractului aferent:</p> <p><i>„[...] titularul licenței de administrare a piețelor centralizate are obligația publicării produsului ofertat la tranzacționare, inclusiv a contractului aferent, pentru o perioadă de cel puțin 3 zile lucrătoare, înaintea datei prevăzute pentru tranzacționarea respectivului produs”.</i></p> <p>Vă rugăm să clarificați regula de publicare aplicabilă deoarece, regula publicării calendarului de tranzacționare presupune standardizarea datelor de începere a livrării, astfel încât administratorul pieței să poată stabili și publica calendarele</p>	
--	--	--	--

		<p>aferente perioadelor de tranzacționare față de fiecare data de începere a livrării pentru un produs. În cazul produselor flexibile nu rezultă cu claritate dacă sunt aplicabile astfel de date standard de începere a livrării, de exemplu data de întâi a fiecărei luni calendaristice, sau dacă participanții la piață au posibilitatea selectării oricărei zile calendaristice pentru începerea livrării. În cazul în care data de începere a livrării poate fi oricare zi calendaristică, atunci cerința publicării unui calendar de tranzacționare contravine specificului pieței, singura cerință aplicabilă putând fi reprezentată de durata minimă a perioadei de publicare, durată pe care înțelegem că Proiectul de ordin o propune la art.8¹ lit.i).</p>	
Articolul 19 alineatul (5)	Articolul 19 alineatul (5)	Articolul 19 alineatul (5)	
<p>(5) După încheierea fiecărei sesiuni de tranzacționare pe piața produselor flexibile pe termen lung, titularii licențelor de administrare a piețelor centralizate au obligația de a publica, la sfârșitul zilei de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, cel puțin următoarele informații: obiectul ofertei (vânzare sau cumpărare gaze naturale), cantitatea contractată,</p>	<p>4. La articolul 19 alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p>(5) După încheierea fiecărei sesiuni de tranzacționare pe piața produselor flexibile pe termen mediu și lung, titularii licențelor de administrare a piețelor centralizate au obligația de a publica, la sfârșitul zilei de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, cel puțin următoarele informații: sensul ofertei (vânzare sau cumpărare gaze naturale), cantitatea contractată, limita maximă de variație a cantității contractate,</p>	<p>OPCOM: Referitor la propunerile cuprinse în Proiectul de ordin pentru articolul 19, alineatul (5), în sensul respectării condițiilor de transparență aplicabile piețelor centralizate:</p> <p>„(5) După încheierea fiecărei sesiuni de tranzacționare pe piața produselor flexibile pe termen mediu și lung, titularii licențelor de administrare a piețelor centralizate au obligația de a</p>	

perioada de livrare și prețul adjudecat.	perioada de livrare, prețul de atribuire adjudecat și formula de ajustare a prețului.	publica, la sfârșitul zilei de tranzacționare, pe pagina proprie de internet, cel puțin următoarele informații: obiectul <u>sensul</u> ofertei (vânzare sau cumpărare gaze naturale), <u>cantitatea zilnică și cantitatea totală ofertată, sensul și valoarea limitei maxime de variație a cantității totale contractate, prețul de pornire, formula de ajustare, cantitatea contractată, perioada de livrare și prețul de atribuire</u> adjudecat.”	
Art. II	Art. II	Art. II	
	Titularii licențelor de administrare a piețelor centralizate și participanții la piețele centralizate duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar compartimentele de resort din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea acestora.		
Art. III	Art. III	Art. III	
	Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.		